

הודעה לעיתונות

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים:ב' באייר תשע"ב
24 באפריל 2012
104/2012

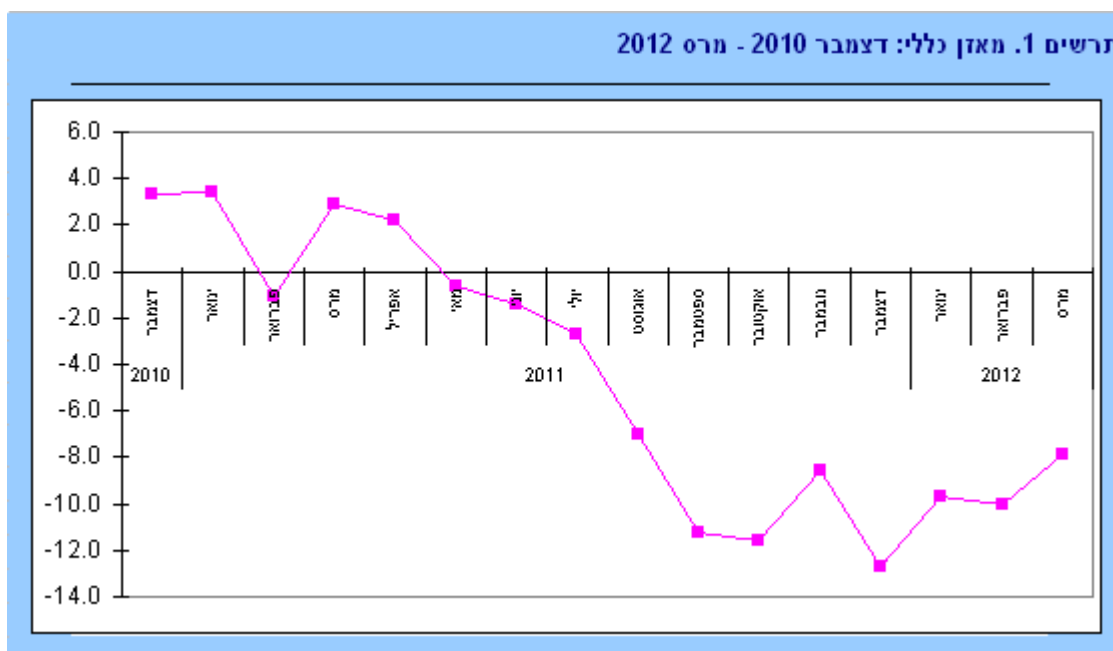
סקר הערכת המגמות בעסקים: רבעון ראשון (ינואר - מרס) 2012 Business Tendency Survey: First Quarter (January - March) 2012

- ציפיות מנהלי החברות במגזר העסקי, על פי נתוני הסקר, לגבי שער החליפין של דולר ארה"ב בעוד שניים עשר חודשים גבוהות מהציפיות בעוד שלושה חודשים.
- בכל הענפים מלבד מלונאות השיבו מעל 50% מהמדווחים שהמצב הביטחוני אינו מהווה עבורם מגבלה.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) החלה לבצע בחודש דצמבר 2010, סקר חודשי שוטף חדש – סקר הערכת המגמות בעסקים (Business Tendency Survey). הסקר מהווה חלק מסדרת פעולות המתבצעות במסגרת הצטרפותה של ישראל לארגון ה-OECD. המתודולוגיה של הסקר תואמת את ההנחיות של ארגון ה-OECD לסקרים מסוג זה. התוצאות מנותחות באמצעות מאזן. המאזן הוא ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הטבה במצב לבין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הרעה.

הסקר מתבצע בענפים העיקריים של המגזר העסקי: תעשייה, בינוי, מסחר קמעונאי, שירותים ומלונאות, ראו [בהודעות החודשיות לעיתונות](#).

מאזן כללי

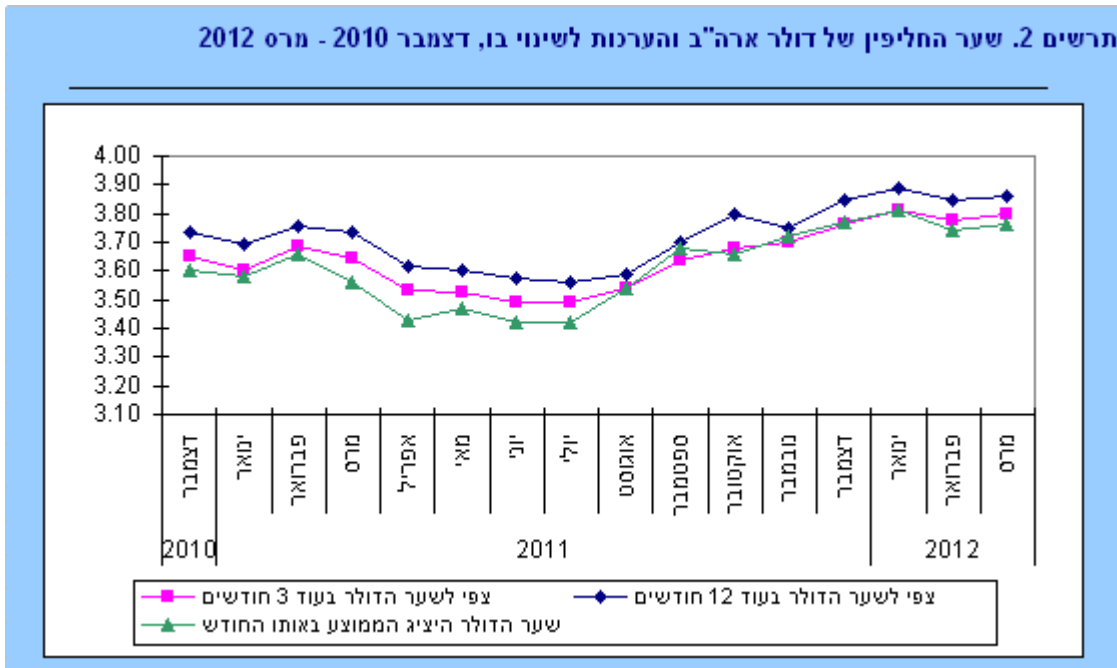
[לנתוני תרשים 1](#)

ניתן לראות שקיימת עלייה במאזן הכללי מחודש דצמבר 2011 לאחר ירידה רצופה של שישה חודשים (מחודש מרס 2011 ועד חודש ספטמבר 2011). מדד שלילי נצפה החל מחודש מאי 2011, כלומר, החל מחודש זה, יותר מנהלים חושבים שיהיה רע מהרגיל לעונה.

כתבה: מוריאל שפיר ואילנה דרור, אגף עסקים כלכלה
לקבלת הסברים ניתן לפנות אל יחידת הדוברות בטל: 02-6527845

הערכות לגבי שער החליפין של דולר ארה"ב

תרשים 2. שער החליפין של דולר ארה"ב והערכות לשינוי בו, דצמבר 2010 - מרס 2012

לנתוני תרשים 2

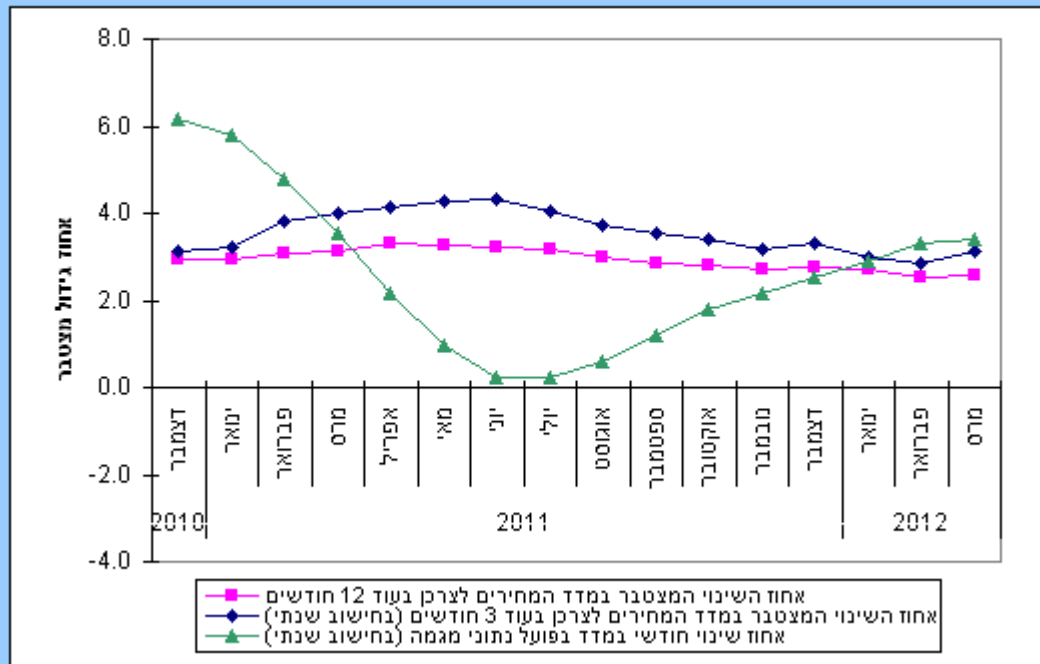
על פי נתוני הסקר, ציפיות מנהלי החברות במגזר העסקי לגבי שער החליפין של דולר ארה"ב בעוד שניים עשר חודשים גבוהות מהציפיות של המנהלים בעוד שלושה חודשים: בחודש מרס משיבי הסקר ציפו כי שער החליפין של דולר ארה"ב כעבור שניים עשר חודשים (במרס 2013) יעמוד על 3.86 שקל לדולר, לעומת ציפיות המנהלים ששער החליפין של דולר ארה"ב כעבור שלושה חודשים יהיה 3.80 שקל לדולר (ביוני 2012). הפער בין שני המספרים משקף צפי לפיחות של 1.6% בשער החליפין של דולר ארה"ב בין יוני 2012 - מרס 2013 – ראה תרשים 2.

השוואת ציפיות המנהלים לשער החליפין של דולר ארה"ב בפועל (בעת ביצוע הסקר) מלמדת שמחודש אוגוסט 2011 ועד חודש ינואר 2012 הציפיות של שער החליפין של דולר ארה"ב בעוד שלושה חודשים ושער הדולר היציג **בפועל** היו כמעט זהות לחלוטין, בחודשים פברואר ומרס 2012 הציפיות של שער החליפין של דולר ארה"ב (גם בעוד שנים עשר חודשים וגם בעוד שלושה חודשים) גבוהות לעומת שער הדולר היציג הממוצע באותו החודש.

הערכות לגבי השינויים במדד המחירים לצרכן

תרשים 3 מציג את הערכות מנהלי החברות בתקופת הסקר כלפי השינויים הצפויים במדד המחירים לצרכן בשלושת החודשים הקרובים ובשניים עשר החודשים הקרובים. כך, במהלך חודש מרס 2012, המשיבים בסקר העריכו כי בשניים עשר החודשים הקרובים, (כלומר עד מרס 2013) צפוי שינוי מצטבר של כ-2.59% במדד המחירים לצרכן. זאת לעומת הציפיות לשינוי מצטבר של 3.12% (בחישוב שנתי), בשלושת החודשים הקרובים (עד יוני 2012).

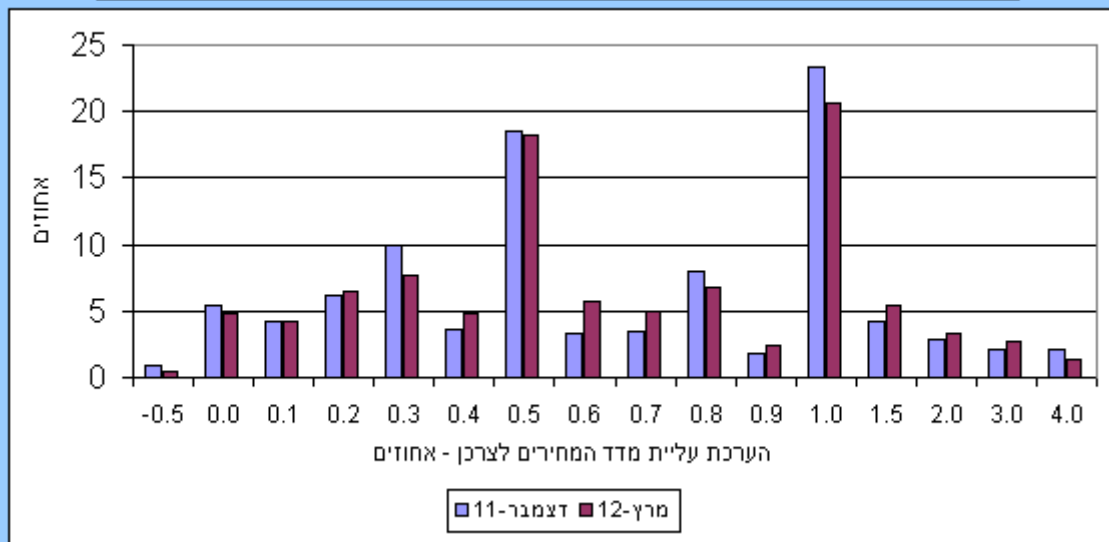
תרשים 3. מדד המחירים לצרכן והערכות לשינוי המצטבר בו, דצמבר 2010- מרס 2012

לנתוני תרשים 3

בהסתכלות על התפתחות הציפיות בתקופת הסקר ניתן לציין כי הציפיות לשינויים במדד המחירים לצרכן בעוד שניים עשר חודשים (עד מרס 2013) היו יציבות יחסית ונעו בין 2.5% ל-3.3%, בשעה שציפיות לשינויים בשלושה חודשים עלו בהדרגה ל-4.3% ביוני 2011 וירדו חזרה לרמה של 3.1% בחודש מרס 2012 – ראה תרשים 3.

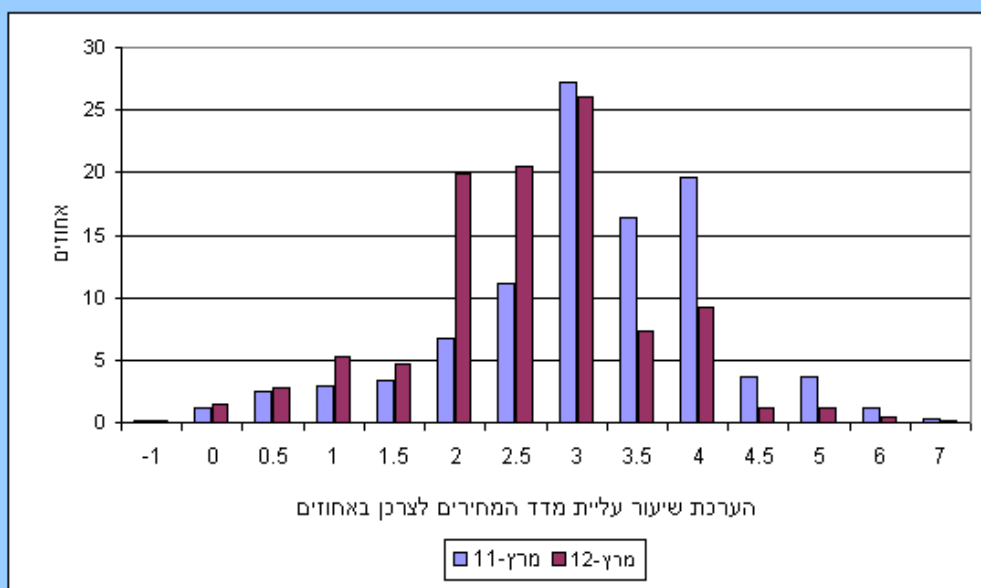
תרשים 4. התפלגות הערכת שיעור עליית המחירים לצרכן בעוד 3 חודשים (נתון מחושב שנתי)

לנתוני תרשים 4

מהשוואה של הערכות מנהלי החברות, שדווחו בחודש מרס 2012 ובחודש דצמבר 2011 על שיעור עליית המחירים לצרכן בעוד שלושה חודשים, עולה כי לא חל שינוי מהותי בהערכותיהם- ראה תרשים 4. אצל רוב המשיבים בסקר במרס 2012, הציפיות לעליית מדד המחירים לצרכן כעבור שלושה חודשים (בחישוב שנתי), כמעט זהות להערכות שנצפו בחודש דצמבר 2011.

תרשים 5. התפלגות הערכת שיעור עליית המחירים לצרכן בעוד 12 חודשים (נתון מחושב שנתי)

לנתוני תרשים 5

מהשוואה של הערכות מנהלי החברות, שדווחו בחודש מרס 2012 ובחודש מרס 2011 על שיעור עליית המחירים לצרכן בעוד שניים עשר חודשים, עולה כי הציפיות לעלייה במחירים לצרכן מתוננות יותר בדיווחים של חודש מרס 2012 (שיעור ממוצע של עליית המחירים עמד על 2.59%) מאשר בדיווחים של חודש במרס 2011 (שיעור ממוצע של עליית המחירים עמד על 3.13%) – ראה תרשים 5.

המגבלות לביצוע פעילות

בגרפים להלן ניתן לראות את ממוצע המשיבים ברבעון הראשון למגבלות נבחרות לפי חומרת המגבלה בכל ענף כלכלי. בנוסף צוין בתחתית המגבלה כמה משיבים ענו לא רלוונטי על כל מגבלה (יחד מסתכם ל- 100% משיבים).

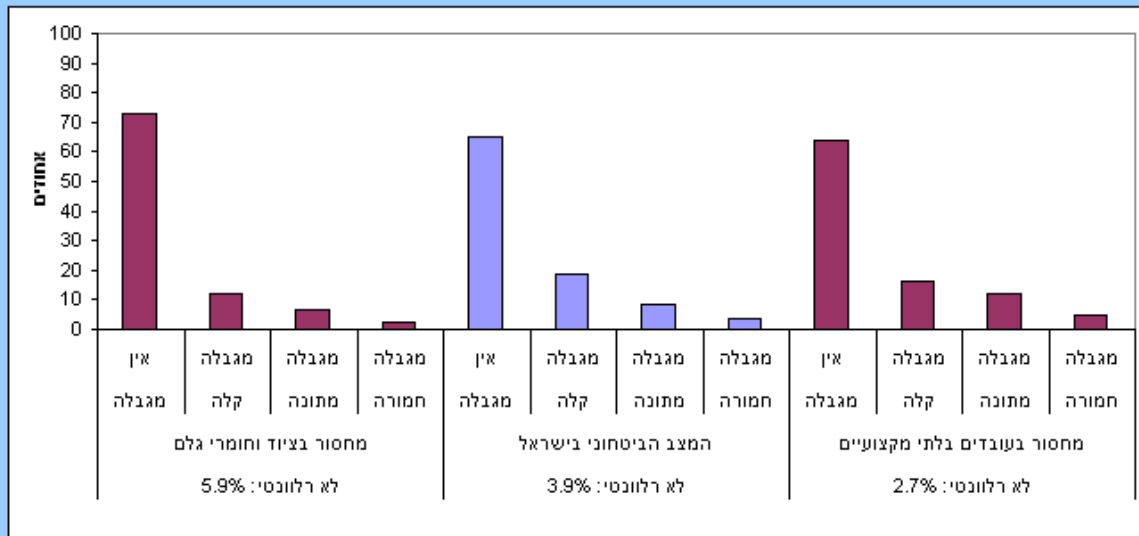
ענף התעשייה

בענף התעשייה ישנן מספר מגבלות שבהן יותר מ-35% מהמנהלים השיבו שהמגבלה אינה רלוונטית. המגבלות הללו הן:

"שחיקה ברווחיות הייצוא" (38%) ו- "מחסור בהזמנות לייצוא" (39%). (לרוב מדובר בחברות שאינן מתעסקות בייצוא). בנוסף מעל 65% מהמנהלים השיבו שהמגבלה "קשיים בהשגת אשראי חוץ בנקאי" אינה רלוונטית. במגבלות הבאות רוב המנהלים השיבו שהמגבלה אינה מהווה עבורם מגבלה בביצוע פעילות החברה:

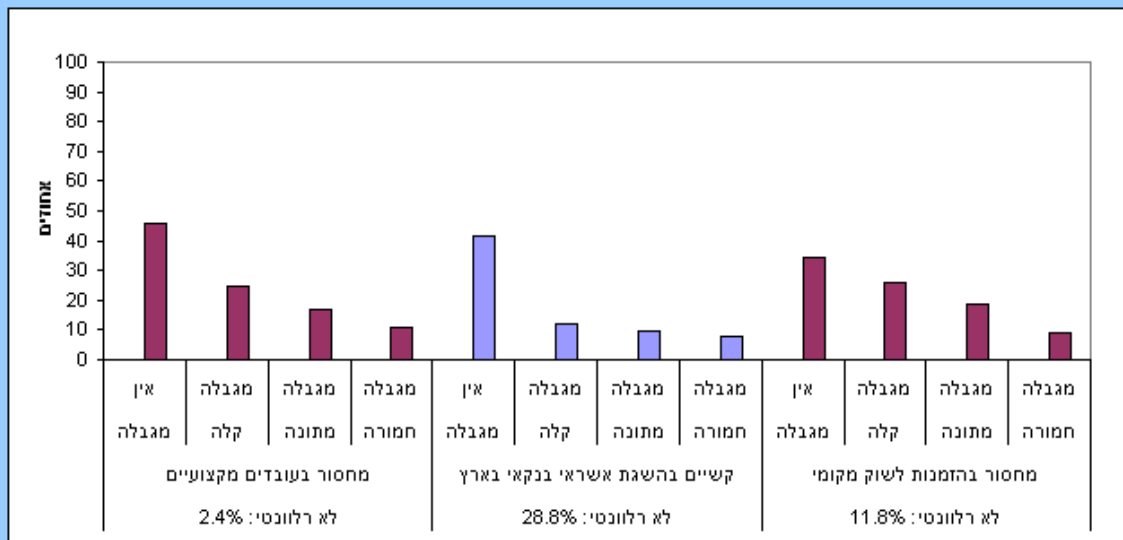
- "מחסור בצידוד וחומרי גלם" (73%)
- "המצב הביטחוני בישראל" (65%)
- "מחסור בעובדים בלתי מקצועיים" (64%)
- "מחסור בעובדים מקצועיים" (46%)
- "קשיים בהשגת אשראי בנקאי" (42%)
- "מחסור בהזמנות לשוק מקומי" (35%).

תרשים 6-1. ממוצע המשיבים על מגבלות נבחרות בביצוע הפעילות בענף התעשייה, רבעון ראשון 2012

[לנתוני תרשים 6-1](#)

תרשים 6-2. ממוצע המשיבים על מגבלות נבחרות בביצוע הפעילות בענף התעשייה, רבעון ראשון 2012

[לנתוני תרשים 6-2](#)

ענף הבינוי

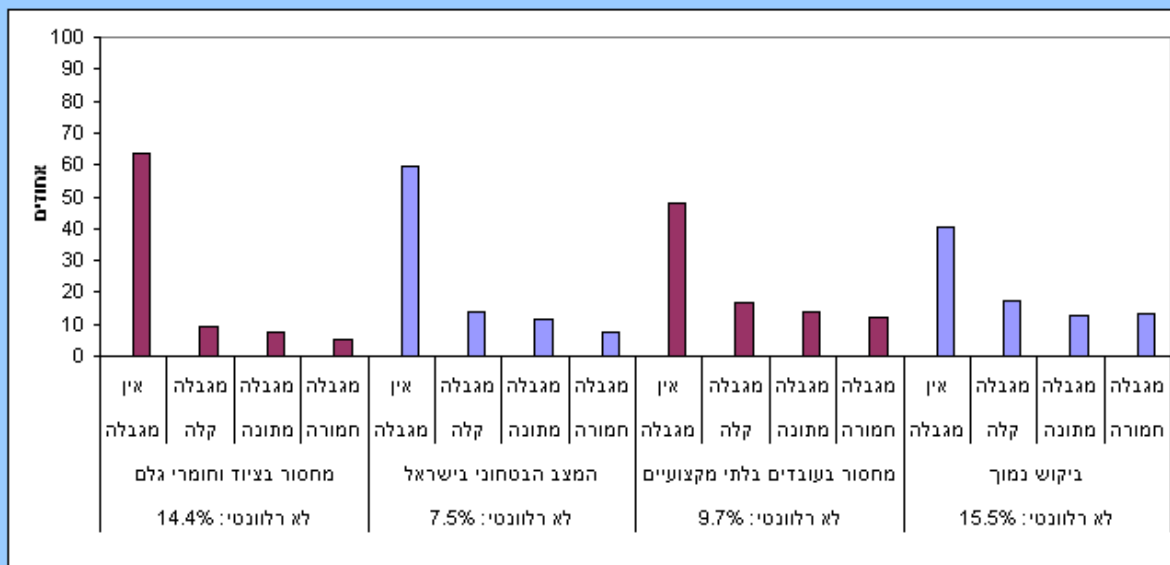
בענף הבינוי ישנן מספר מגבלות שבהן יותר מ- 50% מהמנהלים השיבו שהמגבלה אינה רלוונטית. המגבלות הללו הן:

- "קשיים בהשגת אשראי חוץ בנקאי" (69%)
- "מחסור בקרקע זמינה לבניה" (63%).

בנוסף, 36% מהמנהלים השיבו שהמגבלה "עיכובים בקבלת היתרים / אישורים" אינה רלוונטית.

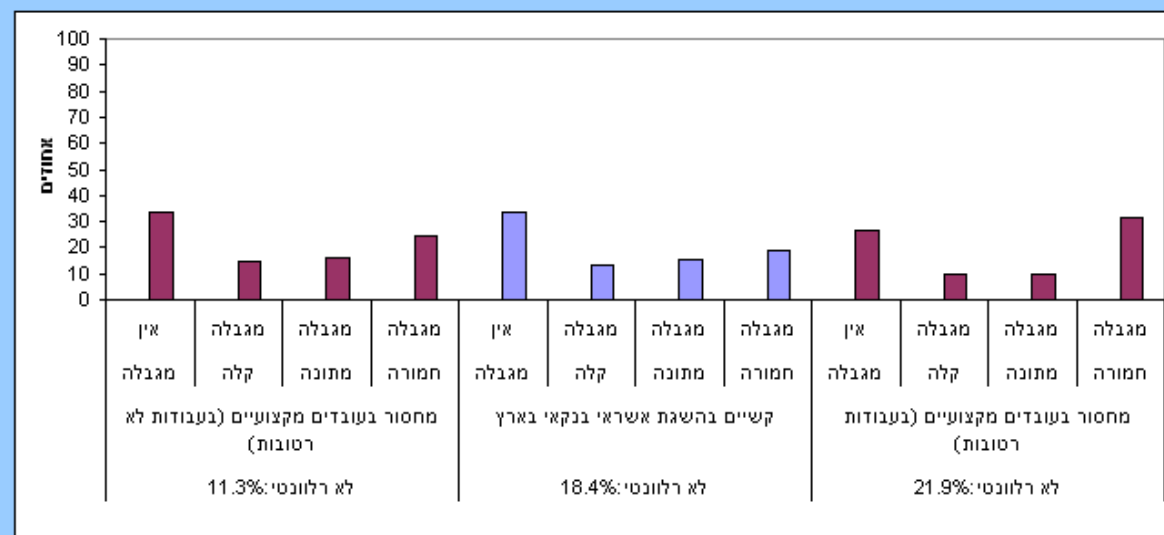
המגבלה שמרבית מנהלי החברות, בענף הבינוי בתקופת הסקר ציינו שהיא מהווה בשבילן מגבלה חמורה הייתה - "מחסור בעובדים מקצועיים (בעבודות רטובות)" (32%).

תרשים 7-1. ממוצע המשיבים על מגבלות נבחרות בביצוע הפעילות בענף הבינוי, רבעון ראשון 2012

לנתוני תרשים 7-1

תרשים 7-2. ממוצע המשיבים על מגבלות נבחרות בביצוע הפעילות בענף הבינוי, רבעון ראשון 2012

לנתוני תרשים 7-2

בנוסף ישנן מגבלות בהן רוב המנהלים השיבו שהמגבלה אינה מהווה עבורם מגבלה והן:

- "מחסור בצידוד ובחומרי גלם" (64%)
- "המצב הביטחוני בישראל" (59%)
- "מחסור בעובדים בלתי מקצועיים" (48%)
- "ביקוש נמוך" (41%)

- "מחסור בעובדים מקצועיים בעבודות לא רטובות" (34%)
- "קשיים בהשגת אשראי בנקאי בארץ" (34%)

המסחר הקמעונאי

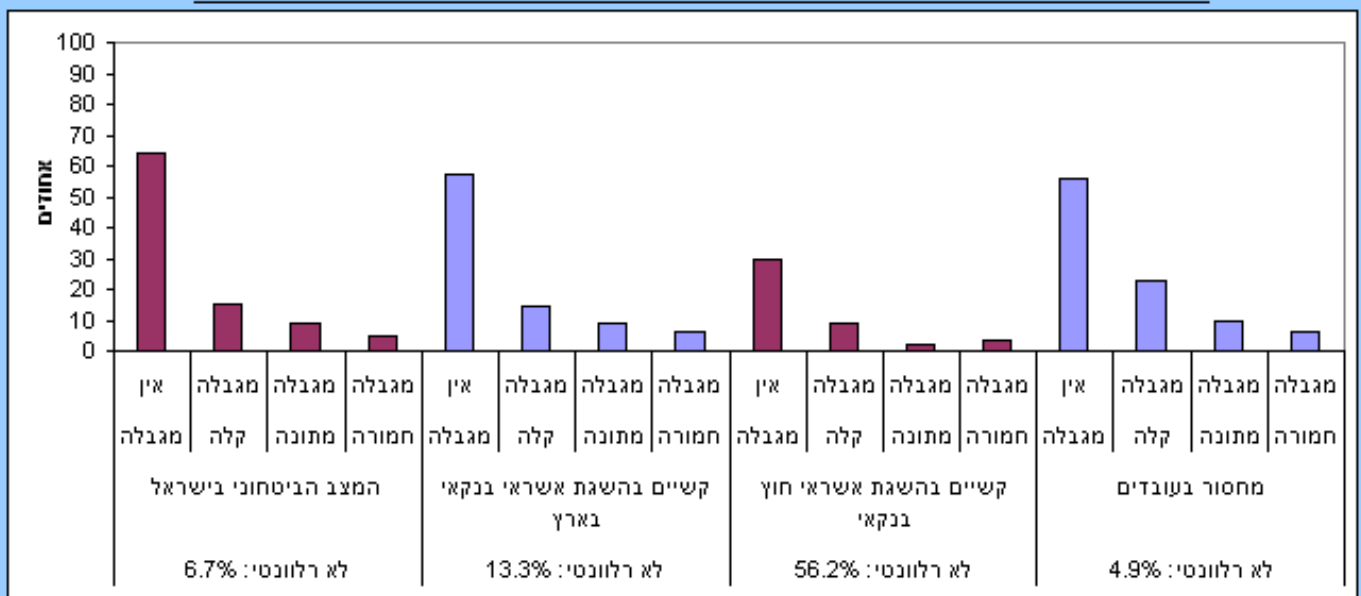
בענף המסחר הקמעונאי במגבלה של "קשיים בהשגת אשראי חוץ בנקאי" היו יותר מ- 50% שענו שהמגבלה אינה רלוונטית. במגבלה "מחסור בעובדים".

בנוסף ישנן מגבלות בהן רוב המנהלים השיבו שהמגבלה אינה מהווה עבורם מגבלה.

והן:

- "המצב הביטחוני בישראל" (64%)
- "קשיים בהשגת אשראי בנקאי" (57%)
- "מחסור בעובדים" (56%), דבר שתואם את הביקוש הרב לעובדי מכירות [המדווח בסקר משרות פנויות](#).

תרשים 8. ממוצע המשיבים על המגבלות בביצוע הפעילות בענף המסחר הקמעונאי, רבעון ראשון 2012

לנתוני תרשים 8

ענף השירותים

בענף השירותים ישנן מספר מגבלות שבהן יותר מ- 35% מהמנהלים השיבו שהמגבלה אינה רלוונטית. המגבלות הללו הן:

- "החרפת התחרותיות בענף" (37%)
- "קשיים בהשגת אשראי בנקאי בארץ" (35%)
- "קשיים בהשגת אשראי חוץ בנקאי" (75%)
- "מחסור בהזמנות לייצוא" (85%)

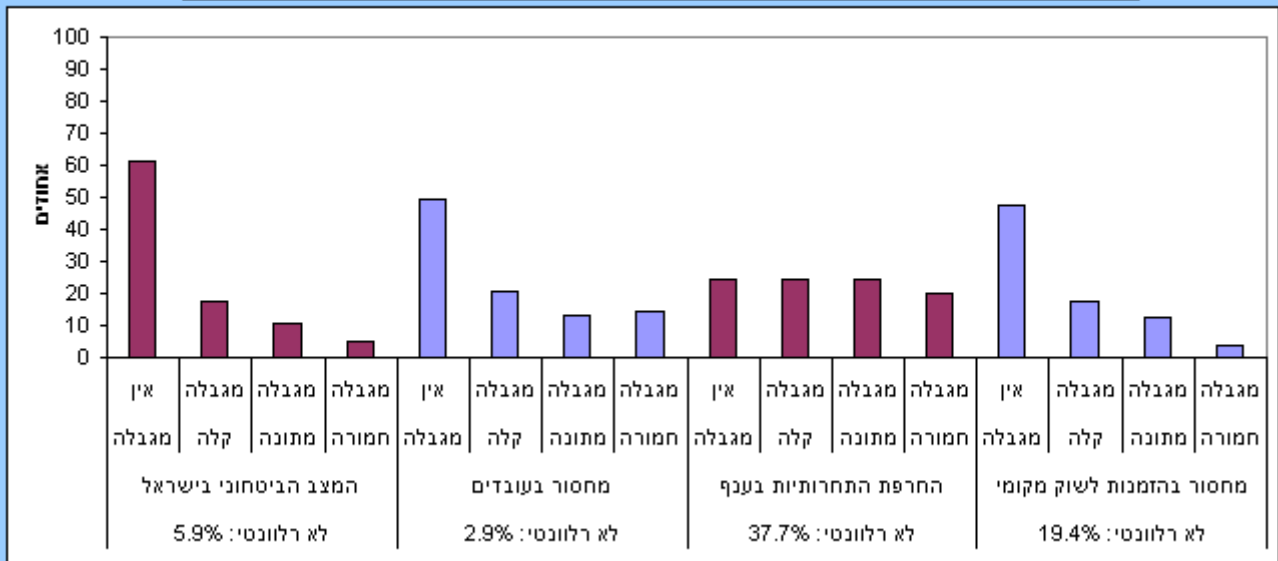
בענף השירותים ישנן מספר מגבלות שבהן יותר או קרוב ל- 50% מהמנהלים השיבו שהמגבלה אינה מהווה עבורן מגבלה, המגבלות הללו הן:

- "המצב הביטחוני בישראל" (61%)
- "מחסור במכונות וציוד" (56%)

- "מחסור בעובדים" (49%)
- "מחסור בהזמנות לשוק המקומי" (47%)

המגבלה שמרבית מנהלי החברות בענף השירותים בתקופת הסקר ציינו שהיא מהווה בשבילן מגבלה הייתה "החרפת התחרותיות בענף" – מגבלה חמורה עבור 20% מן המנהלים, מגבלה מתונה עבור 24% מן המנהלים ומגבלה קלה עבור 25% מן המנהלים.

תרשים 9. ממוצע המשיבים על מגבלות ונבחרות בביצוע הפעילות בענף השירותים, רבעון ראשון 2012

לנתוני תרשים 9

ענף המלונאות

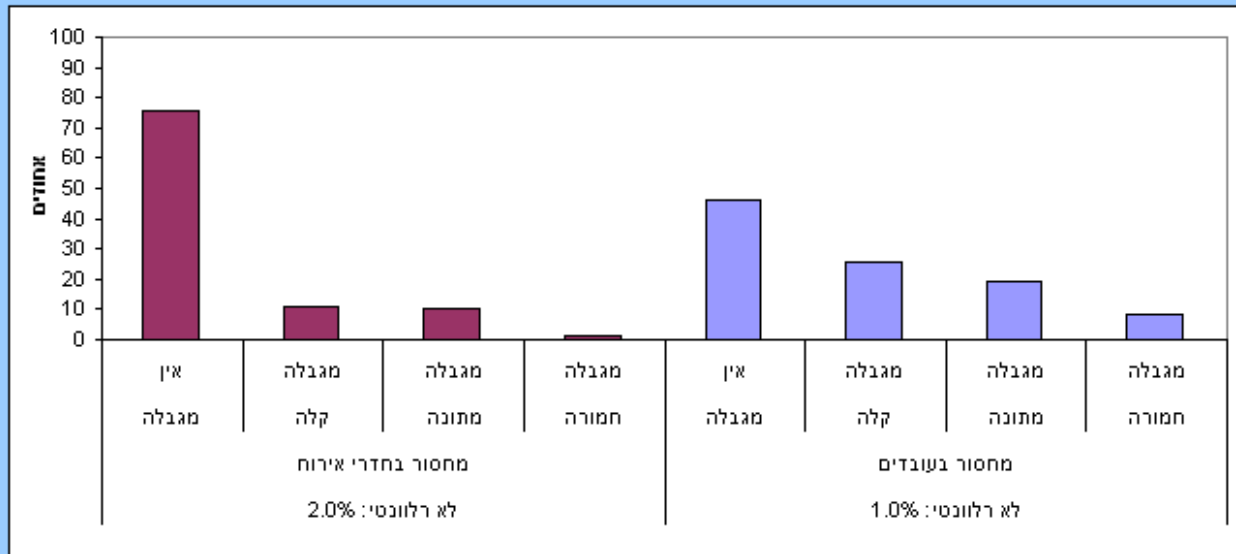
בענף המלונאות ישנן מספר מגבלות שבהן יותר או קרוב ל- 50% מהמנהלים השיבו שהמגבלה אינה מהווה עבורן מגבלה, המגבלות הללו הן:

- "מחסור בחדרי אירוח" (75%)
- "מחסור בעובדים" (46%)

ישנן גם מגבלות שבהן יותר או קרוב ל- 50% מהמנהלים ענו שהיא לא רלוונטית "קשיים בהשגת אשראי חוץ בנקאי" (79%) ו "קשיים בהשגת אשראי בנקאי בארץ" (44%).

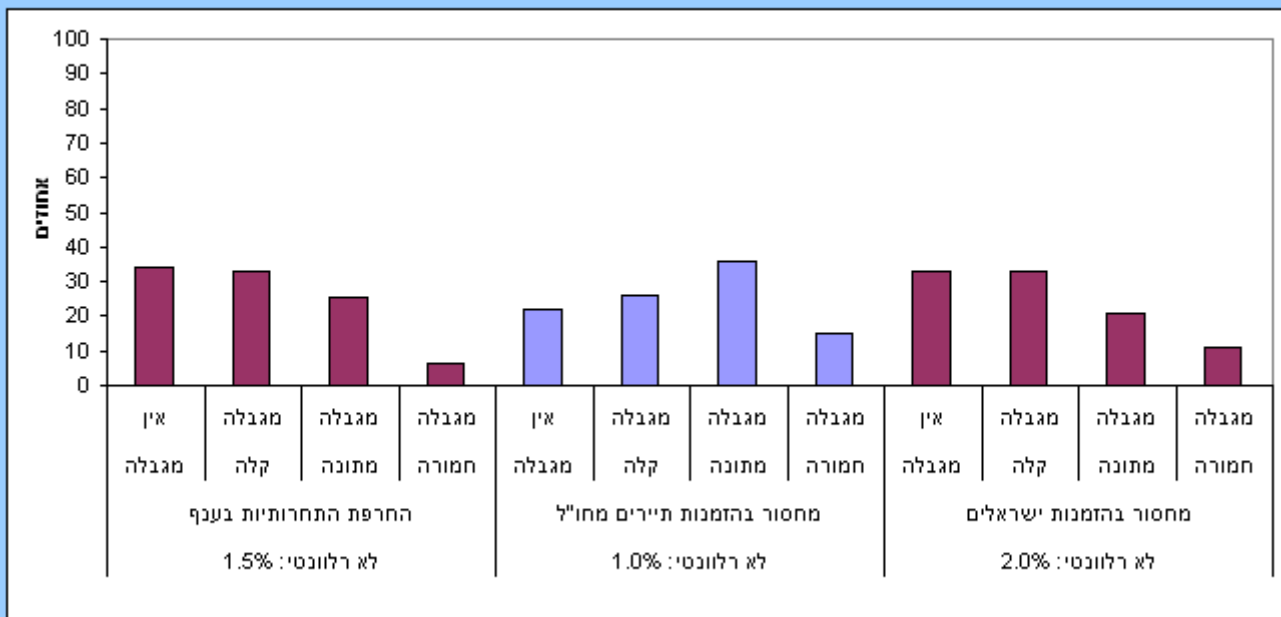
המגבלה שמרבית מנהלי החברות במלונאות בתקופת הסקר ציינו שהיא מהווה בשבילן מגבלה מתונה היו "מחסור בהזמנות תיירים מחו"ל" (35.7%).

תרשים 10-1. ממוצע המשיבים על מגבלות נבחרות בביצוע הפעילות בענף המלונאות, רבעון ראשון 2012

[לנתוני תרשים 10-1](#)

תרשים 10-2. ממוצע המשיבים על מגבלות נבחרות בביצוע הפעילות בענף המלונאות, רבעון ראשון 2012

[לנתוני תרשים 10-2](#)

השוואת מדדים וציפיות

כפי שפורסם בהודעה החדשית לעיתונות, ישנם פערים לא מבוטלים בין הערכות מנהלי החברות בנוגע למצב עסקיהם בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר לבין ציפיות לשלושת החודשים הקרובים.

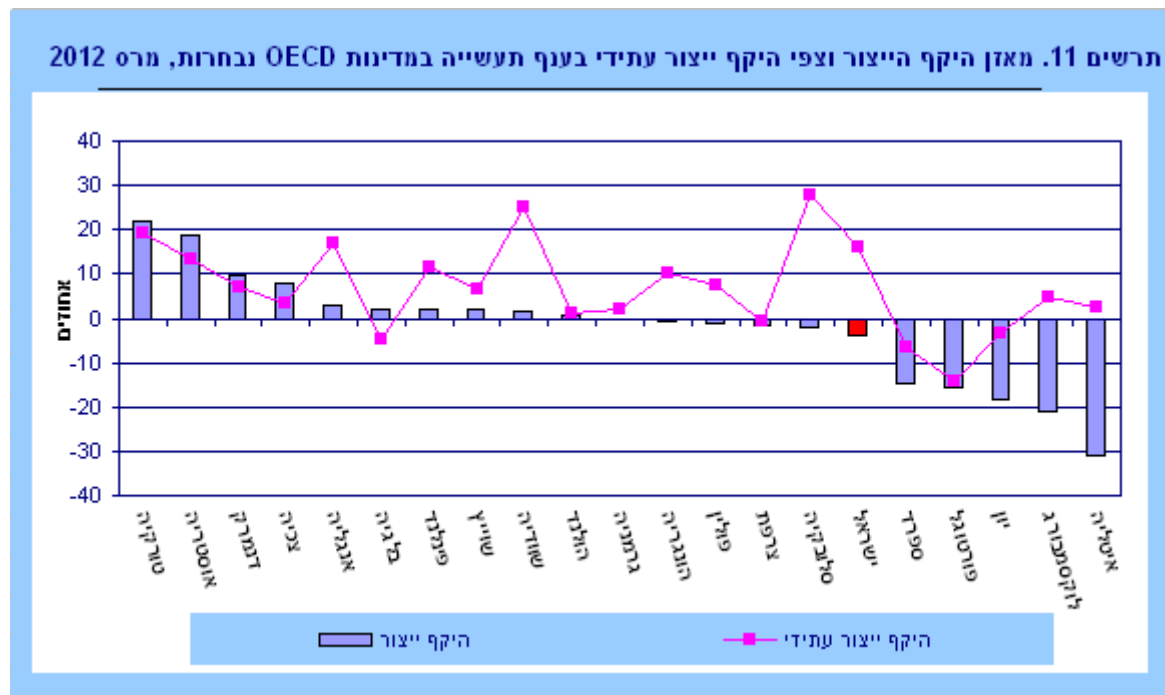
לוח א': מדדים נבחרים לפעילות בעבר ובעתיד בענף התעשייה, דצמבר 2010 – מרס 2012

2012			2011										
3	2	1	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	
-4.0	2.0	-4.7	-3.5	-6.3	-5.6	-3.9	-6.5	-4.7	-4.4	-5.8	-0.8	2.0	היקף הייצור (התפוקה) - *
15.9	20.2	9.7	0.2	4.8	4.0	6.0	1.2	14.9	16.0	10.9	19.2	15.2	צפי בהיקף הייצור (התפוקה) - בשלושת החודשים הבאים

* בשאלה זו בשאלון ישנם חמש אופנויות ולא שלוש.

בענף התעשייה ניתן לראות שקיימת ציפייה לאופטימיות לעומת הערכת המצב בשלושת החודשים הקודמים למועד הסקר, באותו מדד.

לשם הבנת תופעה זו, נערכה השוואה של הנתונים המקבילים ממדינות OECD נבחרות, עבור ענף תעשייה (תרשים 11) ניתן לציין שבמרבית המדינות המוצגות - ובניהן גם ישראל, קיים הפער שתואר לעיל בין הציפיות האופטימיות ולהערכה העכשווית הנמוכה. לעומת זאת, בחלק מהמדינות (טורקיה, פולין, שווייץ) קיימות ציפיות פסימיות יחסית למצב העכשווי.

[לנתוני תרשים 11](#)

[הגדרות](#)